

EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU

Brüssel, 14. jaanuar 2005

5267/05

**Institutsioonidevaheline dokument:
2003/0282 (COD)**

ENV 10
ENT 8
CODEC 11

MÄRKUS

Saatja:	Peasekretariaat
Saaja:	Keskkonna töörühm
Eelm dok nr:	5156/05 ENV 2 ENT 2 CODEC 4
Komisjoni ettepaneku nr:	15494/03 ENV 655 IND 221 CODEC 1704 – KOM(2003) 723 (lõplik)
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv patareide ja akude ning patareide ja akude jätmete kohta – Põhjendused

Käesoleva teatise lisa sisaldab eespool nimetatud direktiivi ülevaadatud põhjendusi, mis kajastavad keskkonna töörühmas 13. jaanuaril peetud arutelude tulemusi.

Eesistujariik teatas kohtumisel, et ta eeldab, et delegatsioonid saavad nõustuda lisatud põhjendustega, kui nad ei teata vastupidisest enne kolmapäeva, 19. jaanuarit 2005 kella 17.00.

Ettepanek
EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
patareide ja akude ning patareide ja akude jäätmete kohta
(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 175 lõiget 1 ning artikli 95 lõiget 1 koostoimes artiklitega 4, 5 ja 18,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,¹

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,²

võttes arvesse regioonide komitee arvamust,³

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras,⁴

ning arvestades, et:

- (1) Oleks soovitat ühtlustada siseriiklikud meetmed, mis käsitlevad patareid ja akusid ning patareide ja akude jäätmeid. Direktiivi esmane eesmärk on minimeerida patareide ja akude ning patareide ja akude jäätmete keskkonnamõju, et sellega kaasa aidata keskkonna kvaliteedi säilitamisele, kaitsmisele ja parandamisele. Õiguslik alus on seepärast asutamislepingu artikli 175 lõige 1. Siiski on samuti asjakohane võtta meetmeid ühenduse tasandil asutamislepingu artikli 95 lõike 1 alusel, et ühtlustada patareide ja akude raskmetallisaldust ning märgistust käsitlevaid nõudeid ning tagada seeläbi siseturu sujuv toimimine ja konkurentsimeetmete vältimine ühenduses.

¹ ELT C 96, 21.4.2004, lk 29.

² ELT C 117, 30.4.2004, lk 5.

³ ELT C 121, 30.4.2004, lk 35.

⁴ Euroopa Parlamendi 20. aprilli 2004. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu ... ühine seisukoht ... (ELT C.....) ja Euroopa Parlamendi ... otsus ... (ELT C ...).

- (2) Komisjoni 30. juuli 1996. aasta teatise ühenduse jäätmehoolduskava läbivaatamise kohta määrati kindlaks ühenduse tulevase jäätmepoliitika suunised. Teatise rõhutatakse vajadust vähendada ohtlike ainete sisaldust jäätmetes ning osutatakse, et oleks kasulik kehtestada kogu ühendust hõlmavad eeskirjad, mis piiraksid niisuguste ainete kasutamist toodetes ja tootmisprotsessides. Selles märgitakse veel, et kui jäätmeteket ei saa vältida, tuleks jäätmetest saadavat materjali ja energiat korduskasutada või taaskasutada.
- (3) Nõukogu 18. märtsi 1991. aasta direktiiv 91/157/EMÜ teatavaid ohtlike aineid sisaldavate patareide ja akude kohta⁵ tõi kaasa liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise selles valdkonnas. Siiski pole direktiivi eesmärke täies ulatuses saavutatud. Ühenduse kuuendas keskkonnavalas tegevusprogrammis ning direktiivis 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta⁶ rõhutati samuti selle läbivaatamise vajadust. Seetõttu tuleks direktiiv 91/157/EMÜ selguse huvides läbi vaadata ja asendada.
- (4) Käesoleva direktiivi keskkonnaeesmärkide saavutamiseks keelatakse sellega teatavate elavhõbedat või kaadmiumi sisaldavate patareide ja akude turuleviimine. See direktiiv soodustab ka patareide ja akude jäätmete kogumise ja ringlussevõtu kõrget taset ning kõikide patareide ja akude olelutsükli osalevate ettevõtjate, näiteks tootjate, turustajate ja lõpptarbivate, eelkõige aga vahetult patareide ja akude jäätmete töötlemise ja ringlussevõutuga tegelevate ettevõtjate keskkonnategevuse tulemuslikkust. Selleks koostatud erieeskirjad täiendavad olemasolevaid ühenduse jäätmealaseid õigusakte, eelkõige direktiivi 75/442/EMÜ jäätmete kohta,⁷ direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta⁸ ja direktiivi 2000/76/EÜ jäätmete põletamise kohta.⁹

⁵ EÜT L 78, 26.3.1991, lk 38. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 98/101/EÜ (EÜT L 1, 5.1.1999, lk 1).

⁶ ELT L 37, 13.2.2003, lk 24.

⁷ EÜT L 194, 25.7.1975, lk 39. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003. (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁸ EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003. (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁹ EÜT L 332, 28.12.2000, lk 91.

- (5) Selleks, et patareid ja akud ei satuks lõpuks keskkonda, ja et vältida lõpptarbijates segaduse tekitamist erinevate patareide ja akude suhtes kehtivate erinevate jäätmekäitluse nõuete tõttu, peaks käesolevat direktiivi kohaldama kõikide ühenduses turuleviidavate patareide ja akude suhtes. Selline lai kohaldamisala võimaldab samuti tagada kogumise ja ringlussevõtu mastaabisäästu ning ressursside optimaalse säästmise.
- (6) Töökindlad patareid ja akud on väga olulised paljude toodete, seadmete ja teenuste ohutuse tagamisel ning on oluline energiaallikas meie ühiskonnas.
- (7) Asjakohane on eristada kantavaid patareisid ja akusid tööstuslikest ja mootorsõidukite patareidest ja akudest. Tuleks keelata tööstuslike ja mootorsõidukite patareide ja akude ladestamine prügilatesse ja nende põletamine. Kantavate patareide ja akude jaoks tuleks luua kogumissüsteem, mis saavutaks kõrge kogumise määra. Erinevat tüüpi patareide ja akude jaoks oleks asjakohased erinevad kogumissüsteemid ja rahastamiskorrad.
- (8) Tööstuslikud patareid ja akud peaks hõlmama kõiki patareisid ja akusid, mis on kavandatud eranditult tööstus- või kutsealasel eesmärgil. Nende hulka kuuluvad patareid ja akud, mida kasutatakse haiglate, lennujaamade või kontorite avarii- ja tagavara toiteallikana, rongides ja lennukites kasutatavad patareid ja akud, ning patareid ja akud, mida kasutatakse avamerel naftapuurplatvormides või tuletornides. Nende hulka kuuluvad ka patareid ja akud, mis on kavandatud üksnes kaupluste ja toitlustusettevõtete käeshoitavate makseterminalide, kaupluste triipkoodilugejate, telekanalites ja kutselistes stuudiotest kutsealaseks kasutamiseks mõeldud videoseadmete, kaevandustöötajate ja kutseliste sukeldujate kiivritele kinnitatavate lampide jaoks, elektriliste uste varupatareid ja -akud, et vältida uste blokeerumist või inimeste uste vahele jäämist, instrumentides või erinevat liiki mõõte- ja juhtimisseadmetes kasutatavad patareid ja akud ning päikesepaneelides, fotogalvaanikas ja teistes taastuenergiarakendustes kasutatavad patareid ja akud. Tööstuslike patareide ja akude mõiste hõlmab ka patareisid ja akusid, mida kasutatakse elektrisõidukites, nagu elektrilised autod, ratastoolid, jalgrattad, lennujaamade sõidukid ja automaatsed veokid. Lisaks sellele mitteammendavale näidete nimestikule loetakse tööstuslikuks iga patarei või aku, mis ei ole suletud ega ole mootorsõiduki patarei või -aku.

- (9) Kantavad patareid ja akud peaks olema kõik suletud patareid ja akud, mida tavaline inimene suudab raskusteta käes kanda ja mis ei ole mootorsõiduki patarei või aku ega tööstuslik patarei või aku. Nende hulka kuuluvad ühe elemendiga patareid (nagu AA ja AAA patareid) ning patareid ja akud, mida tarbijad või kutselised töötajad kasutavad mobiiltelefonides, kandearvutites, juhtmeta mootortööriistades, mänguasjades ja kodumasinates, nagu elektrilised hambaharjad, elektripardlid ja käeshoitavad tolmuimejad (sealhulgas koolides, kauplustes, toitlustusettevõtetes, lennujaamades, kontorites või haiglates kasutatavad sarnased seadmed), ja mis tahes patareid, mida tarbijad võivad kasutada tavalistes kodumasinates.
- (10) Komisjon peaks hindama direktiivi kohandamise vajadust, arvestades olemasolevaid tehnilisi ja teaduslikke tõendeid. Eelkõige peaks komisjon nelja aasta jooksul pärast direktiivi jõustumist läbi vaatama erandi, mille kohaselt ei kohaldata kaadmiumi kasutamise keeldu juhtmeta mootortööriistades kasutatavate kantavate patareide ja akude suhtes. Juhtmeta mootortööriistad hõlmavad tööriistu, mida tarbijad ja kutselised töötajad kasutavad puu, metalli või muu materjali treimiseks, freesimiseks, lihvimiseks, saagimiseks, lõikamiseks, puurimiseks, augustamiseks, mulgustamiseks, vasardamiseks, neetimiseks, kruvimiseks, poleerimiseks või muuks sarnaseks töötlemiseks, samuti niitmiseks, lõikamiseks ja muudeks aiatöödeks.
- (11) Samuti peaks komisjon jälgima ning liikmesriigid ergutama tehnoloogia arengut, mis parandaks keskkonnategevuse tulemuslikkust patareide ja akude osas kogu nende olelustsükli vältel, sealhulgas osalemisega ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS).
- (12) Keskkonna kaitsmiseks tuleks patareide ja akude jäätmed koguda. See eeldab kogumissüsteemi loomist nii, et lõpptarbijad saaksid mugavalt ja tasuta tagastada kõik kantavate patareide ja akude jäätmed.

- (13) On soovitatav, et liikmesriigid saavutaks patareide ja akude jäätmete kogumise ning ringlussevõtu kõrge määra, et saavutada keskkonnakaitse ja materjalide taaskasutamise kõrge tase kogu ühenduses. Direktiiv peaks seepärast sätestama minimaalsed kogumise ja ringlussevõtu sihtkogused. Kogumise määra arvutamisel on asjakohane põhineda eelnevate aastate keskmisel aastamüügil, et liikmesriikide sihtkogused oleksid võrdelised liikmesriigi patareide tarbimise tasemega.
- (14) Kaadmium- ja pliiipatareidele ning -akudele tuleks kehtestada ringlussevõtu erinõuded, et saavutada materjalide taaskasutamise kõrge tase kogu ühenduses ja vältida liikmesriikidevahelisi erinevusi.
- (15) Kogumis-, töötlemis- ja ringlussevõtusüsteemides peaksid saama osaleda kõik huvitatud isikud. Need süsteemid peaks olema kavandatud nii, et vältida imporditud toodete diskrimineerimist, kaubandustõkkeid ja konkurentsimoonutusi.
- (16) Kogumis- ja ringlussevõtusüsteemid peaks olema optimeeritud, et eelkõige minimeerida kulusid ja veo negatiivset keskkonnamõju. Töötlemisel ja ringlussevõtul peaks kasutama parimat võimalikku tehnikat, nagu on määratletud saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli käsitleva direktiivi 96/61/EÜ artikli 2 lõikes 11.¹⁰
- (17) Patareide ja akude jäätmete käitlemise rahastamise põhiprintsiibid tuleks sätestada ühenduse tasandil. Rahastamissüsteemid peaks aidama kaasa kõrgete kogumise ja ringlussevõtu määrade saavutamisele ja tootja vastutuse põhimõtte rakendamisele. Seepärast peaks tootjad rahastama kõikide kogutud patareide ja akude kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu kulud, millest lahutatakse taaskasutatud materjali müügist saadud kasum. Siiski võib teatud tingimustel olla põhjendatud *de minimis* põhimõtte kohaldamine väiketootjate suhtes. Seepärast on vajalik sätestada asjakohaste eeskirjade võimalik vastuvõtmine komiteemenetluse alusel.

¹⁰ EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

- (18) Edukaks kogumiseks on lõpptarbijat vaja teavitada lahuskogumise soovitatavusest, kasutatavatest kogumissüsteemidest ja lõpptarbija rollist patareide ja akude jäätmete käitlemisel. Tuleks kehtestada üksikasjalik kord märgistamissüsteemi jaoks, mille abil antakse lõpptarbijatele arusaadavat, usaldusväärset ja selget teavet patareide ja akude ning neis sisalduvate raskmetallide kohta.
- (19) Kui käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks, eelkõige kõrgete lahuskogumise ja ringlussevõtu määrade saavutamiseks, kasutavad liikmesriigid majandushoobasid, näiteks erinevaid maksumäärasid, peaksid nad sellest komisjonile teatama.
- (20) Turuleviidud, kogutud ja ringlussevõetud patareide ja akude kohta on tarvis usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid, et jälgida, kas käesoleva direktiivi eesmärgid on saavutatud.
- (21) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta käesoleva direktiivi sätete rikkumiste eest ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (22) Õigusaktide kvaliteedi parandamist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe artikli 34 kohaselt julgustatakse liikmesriike koostama enda jaoks ja ühenduse huvides käesoleva direktiivi ja ülevõtmismeetmete vastavustabelid ning need avaldama.
- (23) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.

- (24) Kuna liikmesriigid ei saa täiel määral täita käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on keskkonna kaitsmine ja siseturu nõuetekohane toimimine, mis oma ulatuse ja mõju tõttu on paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Vastavalt samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärkide saavutamiseks.
- (25) Käesolevat direktiivi kohaldatakse ilma, et see piiraks ohutust, kvaliteeti ja tervist käsitlevate ühenduse õigusaktide ning jätmete käitlemist käsitlevate konkreetsete ühenduse õigusaktide, eelkõige kasutuselt kõrvaldatud sõidukeid käsitleva direktiivi 2000/53/EÜ¹¹ ning elektri- ja elektroonikaseadmete jätmeid käsitleva direktiivi 2002/96/EÜ kohaldamist.
- (26) Tootja vastutuse puhul on patareide ja akude tootjad ning patareisid või akusid sisaldavate muude toodete tootjad vastutavad nende poolt turule viidud patareide ja akude jätmete käitlemise eest. Asjakohane on kasutada paindlikku lähenemisviisi, et võimaldada rahastamissüsteemidel kajastada erinevaid siseriiklikke asjaolusid ja võtta arvesse olemasolevaid süsteeme, eriti neid, mis on kehtestatud direktiivide 2000/53/EÜ ja 2002/96/EÜ alusel, vältides samas topeltmaksustamist.
- (27) Direktiivi 2002/95/EÜ ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes¹² ei kohaldata elektri- ja elektroonikaseadmetes kasutatavate patareide ja akude suhtes.
- (28) Sõidukites kasutatavad mootorsõidukite ja tööstuslikud patareid ja akud peaks vastama direktiivi 2000/53/EÜ, eelkõige selle artikli 4 nõuetele. Seepärast on kaadmiumi kasutamine elektrisõidukites kasutatavates tööstuslikes patareides ja akudes keelatud, välja arvatud juhul, kui neile saab võimaldada erandit käesoleva direktiivi II lisa alusel.

=====

¹¹ EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34.

¹² ELT L 37, 13.2.2003, lk 19.